

JAUME BARTUMEU CASSANY
EXCAP DE GOVERN

La vida entre el naixement i la mort

Morir sense patir i amb dignitat

S'ha reflexionat molt a l'entorn de la vida i la mort. Delavigne va escriure que cada pas que es fa en la vida és un pas cap a la mort i Voltaire va assenyalar que "quan hom ho ha perdut tot, quan no hi ha més esperança, la vida és un oprobí i la mort un deure."

Els Progressistes defensem el dret de les persones a decidir sobre el seu procés final de vida, per això vam plantejar el 2015 i el 2019 que calia promoure el testament vital amb unes últimes voluntats que assentessin el dret a l'acompanyament al final de la vida, per aconseguir una mort digna.

L'Assemblea Nacional francesa ha debatut enguany una legislació que dona una nova perspectiva, humana i legal, al dret a morir dignament i sense patiments. És una qüestió fonamental: trobar la manera de donar resposta al patiment d'homes i dones corsecats per una malaltia incurable.

És la recerca d'una via que respecta la persona fins al final, amb la preocupació de fraternitat. La nova normativa francesa serà equilibrada, en el sentit que rebutja el que s'ha definit com a "acarnissament terapèutic".

La sedació profunda i continuada alleugereix el dolor però els medicaments poden precipitar o accelerar la mort. En aquest marc humanista la intenció no és precipitar o afavorir la mort, sinó acompanyar el pacient estalviant-li patiments.

El president Emmanuel Macron va qualificar, l'any 2024,

aquesta evolució legislativa com una "lleï de fraternitat". L'Església i una part de la dreta política francesa, es van posar les mans al cap.

L'arquebisbe de Tours, Vincent Jordy, vicepresident de la conferència episcopal francesa, deia el 27 de maig del 2024, en un debat amb un diputat comunista al diari *L'Humanité*, que "matar algú injectant-li un producte letal no serà mai un acte de fraternitat."

El seu interlocutor, el diputat comunista del departament de Bouches-du-Rhône, Pierre Dharréville, explicava que la llei estava destinada a acompanyar els pacients assistint-los, ja si-

La nova normativa francesa rebutja el que s'ha anomenat "acarnissament terapèutic"

gui en la seva voluntat de suïcidi o d'eutanàsia, tot acompanyat d'un reforçament molt important de les cures pal·liatives.

Perquè els metges saben que quan les persones han pogut accedir a unes cures pal·liatives adequades, la petició d'avançar la mort esdevé molt feble perquè el pacient ha pogut alliberar-se del patiment físic que el corsecava. No és el mateix, doncs, alleugerir el patiment que escurçar la vida.

En qualsevulla qüestió social la llei ha de protegir els més febles perquè també és evident que els familiars propers no po-

den decidir sobre com aturar el patiment del seu familiar, salvat el cas que hi hagi una prèvia declaració de voluntat prou precisa i clara del malalt.

El filòsof Vladimir Jankélévitch deia: "Quan es tracta d'arbitrar el debat del pensament i de la mort, tothom té raó, i ningú no té raó unilateralment. No, no hi ha última paraula!". Jankélévitch va deixar escrit, l'any 1966, el següent: "La consciència de la mort, que no manté de la mort res més que un buit efectiu, roman sense contingut i ens deixa en una situació d'impreparació total."

Més enllà de reflexions filosòfiques, estic convençut que a Andorra també caldria adoptar una legislació com la que ha votat l'Assemblea Nacional francesa perquè, com deia Jean Daniel, "la fe dels fidels no s'ha de confondre amb la llei dels ciutadans."

En el seu diàleg amb l'escriptor israelià Elie Weisel (*Mémoire à deux voix*, Ed. Odile Jacob, 1995) François Mitterrand diu: "La vie... On commence, on continue, on vieillit, on disparaît. C'est un rythme général". És, penso, una bona conclusió pel que volia intentar transcriure.

François Mitterrand va deixar escrit, "una societat que vol amagar la mort a la mirada dels vius, que la maquilla, com una mentida, que la treu de la vida diària, lluny de magnificar la vida, la corromp. El naixement i la mort són les dues ales del temps. Com podria l'home anar fins al cim de la seva recerca si ignorés aquesta dimensió?"